

In later jaren heeft hij meermalen het besluit, om een schitterende toekomst aan de familie zijner vrouw op te offeren, verwenscht. Utrecht zou hij tot een centrum voor de mathematische studie in Europa gemaakt hebben. In Bazel bleef hij de groote man in de kleine plaats, waar hij volgens prof. Spiess niet het milieu vond, dat voor de breedere ontwikkeling van zijn geest noodig was. E.

INTOCHT VAN PHILIPS II.

Op 3 October j.l. was het 400 jaar geleden, dat Koning Filips II zijn intocht binnen Utrecht deed om hier als landsheer te worden ingehuldigd. De Spaanse schrijver Juan Christobal Calvete de Estrella, die waarschijnlijk als ooggetuige de plechtigheid heeft bijgewoond beschreef deze triomfante intocht in zijn boek „Viago del Re Felipe”. In het Utr. Kath. Dagblad herinnert W. v. d. Pas aan deze gebeurtenis.

Aan zijn artikel ontleen we de volgende bijzonderheden.

Reeds op 30 Augustus had de Raad een commissie benoemd met haar lid Frans Boogairt aan het hoofd om de versiering te leiden, toezicht te houden op triomfbogen en standbeelden welke opgericht moesten worden. Tegelijk werden de schutterijen opgeroepen om zich te oefenen en hun uitrusting in orde te brengen om de stad waardig te kunnen vertegenwoordigen. Militant waren de Utrechtenaren nog voldoende, zó krijgshaftig toonden zich de vendels dat Estrella hen als „krijgslieden” betitelt.

Op 7 September kregen alle burgers opdracht om hun erven en de straten in goede staat te brengen, zulks binnen acht dagen, op straffe van een Caroli gulden boete.

Aan de triomfbogen en standbeelden werd grote zorg besteed, zoals behoorde voor een stad die Jean Mabuse, Jan van Scorel en Willem van Noort onder haar burgers telde. Het Kathrijneveld, de Neude en de Plaats (voor het stadhuis) kregen een schitterend aanzicht, daar stonden de schoonste bogen en beelden. Aan de Cathrijnepoort, waar de vorst zou binnenkomen, troonde een Utrechtse stadsmaagd als vorstin gekleed, bij het Stadhuis was de Overwinning uitgebeeld, iets verder de Trouw en op het Janskerkhof de Welwillendheid. Daags voor de intocht kwam een gedeelte van de hofstoet naar Utrecht in gezelschap van Maria van Hongarije, de algemene landvoogdes der Nederlanden.

De „blijde incomste”

Op 3 October 1549, kort na de middag, begonnen de Domklokken te luiden en een fleurige stoet trok naar de Cathrijnepoort. Voorop gingen 300 kinderen met vaandel, trommels en fluiten,

daarachter de Utrechtse vendels met musketten gewapend, dan volgde de Spaanse bezetting van Vredenburg. Het officiële Utrecht volgde onder aanvoering van de stadhouder Maximiliaan en de beide burgemeesters Ernst van Nyenrode en Cornelis van der Maet. En daarachter de Deken, de Proosten, de vijf kapittels en ruim 200 geestelijken. Bij de poort gekomen wachtten ze op de aankomst van Filips met zijn gevolg waarin de hertogen van Alva en Astorga, de Vliesridders en de leden van de Raad van State zich bevonden.

Toen de gasten arriveerden hield de oudste burgemeester een topraak, door Viglius namens Filips beantwoord. Dan zette de stoet zich in beweging, statig trok hij door de nauwe en schilderachtige straten van het 16de eeuwse Utrecht. Langs Vredenburg ging het door de Viesteeg, over de Neude en de Schoutensteeg en Oudkerkhof naar de Sint Maartenstoren. Daar werd de vorst begroet door de Domdeken Adriaan van Renesse namens bisschop George van Egmond.

De stoet werd ontbonden en Filips begaf zich naar de woning van de Heer van Nykerken, Deken van St. Jan.

De volgende dag (4 October) werd in de Dom een plechtige H. Mis opgedragen in tegenwoordigheid van Filips, de grote heren, de vijf kapittels en het stadsbestuur. Tegen de middag stelde bij de woning van de St. Jansdeken de stoet zich weer in gelijke formatie op en de vorst werd naar het Stadhuis gebracht.

Als President der Staten hield de Deken van St. Jan daar de inhuldigingsrede, roemde de wijsheid van Karel V en landvoogdes Maria, beval Utrecht in de schutse van de jonge vorst aan. Dan volgde de betuiging van trouw door de stedelijke instanties.

Filips II was overveldigd door de geestdrift der Utrechtenaren en zelden had men zijn stroef gezicht zo dikwijls tot een lach geplooid gezien, als in deze dagen, Estrella verhaalt dat hij ook de Domtoren beklom en verrukt was over het panorama. Eerst laat in de namiddag van 5 October nam hij afscheid en trok naar Amersfoort.

De Utrechnaren hadden drie dagen uitbundig gefeest. Wel keek het stadsbestuur wat bedenkelijk toen de kosten bekend werden: 2610 pond 5 schelling, Filips en Utrecht konden het best vinden: Nog in 1567 waarschuwde de koning Alva „zijn stad met toegeven te behandelen”. Alva sloeg dit advies in de wind en maakte van de meest koningsgezinde stad een haard van verzet. Filips heeft hem dit nooit vergeven. Maar Utrecht was voor de koning verloren, dertig jaren na de inhuldiging werd zij het centrum van de opstand door de Unie van Utrecht.